

TELMAR TASKA

Tulevaisuuden kutsu

SUOMENTANUT Jouko Vanhanen

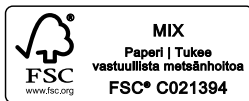
WSOY

*ILMAR
TASKA
TULEVAISUUDEN
KUTSU*

SUOMENTANUT
JOUKO VANHANEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

CULTURAL ENDOWMENT OF ESTONIA

This book has been translated and published with support from the Estonian Cultural Endowment translation programme Traducta.

Vironkielinen alkuteos *Elüüsiumi kutse*

© Ilmar Taska 2021

Suomennoksen © Jouko Vanhanen ja WSOY 2023

ISBN 978-951-0-48979-6

Painettu EU:ssa

Danielilla oli erityisen huono aamu. Vasta myöhemmin hän tajusi miksi. Päässä jyskytti ja kengät puristivat aivan kuin olisivat kutistuneet numeroa pienemmiksi.

Hänen silmänsä kapenivat viiruiksi.

Marlene Dietrich astui sisään ovesta aivan kuin ovea ei olisi ollutkaan ja hänen ympärillään leviäisi suunnaton avaruus. Hän ei hidastanut askeleitaan eikä kumartunut astuessaan kynnyksen yli. Kävely oli tasaista, pää uljaasti pystyssä. Yhtä ryhdikkäänä hän pysähtyi Danielin eteen. Sitten hän siristi vain silmiään ja loi Danieliin verhotun katseen kulmiensa korkean kaaren alta.

»Te halusitte tavata minut», tuttu matala ääni sanoi. Daniel oli hämmentynyt ja hymyili vähän typerästi.

Marlene ei vastannut hymyyn. Tarkkaili vain häntä utuisella ja kuitenkin viekoittelevalla katseellaan. Hän oli pukeutunut moitteettomasti tyylikkään tummaan asuun, kuten Billy Wilderin elokuvassa *Todistaja*.

»Olen nähnyt teidät sekä elokuvassa *Ei mikään enkeli* että *Sininen enkeli*», Daniel aloitti tunnustelevasti.

»Kummassa piditte minusta enemmän?» Marlene kysyi tyyneästi ja kylmästi kuin inkvisiittori.

»Eniten varmaankin... *Nürnbergin tuomiossa*.»

»Ette kai te ole innostunut oikeudenkäynneistä...» Marlene kohotti jo muutenkin korkeita kulmiaan, »vai pidät-

tekö te vanhemmista naisista? *Nürnbergin tuomiossa* minä näyttelin natsikenraalin leskeä.»

Nyt Daniel huomasi, että kulmakarvat oli piirretty ihoon ja oikeat kulmakarvat ilmeisesti ajettu pois.

Sitä hän ei ollut huomannut aikaisemmin valkokankaalla tai videoissa. Siitä huolimatta Marlenen kasvot olivat kauniin veistokselliset ja hänen katseensa kobramaisen hypnoottinen.

»Minä pidin teistä... jo *Marokossa*», Daniel tunnusti.

»Oikea vastaus, nuorimies. Kohteliaisuuksissa ei kannata koskaan pihistellä», Marlene vastasi edelleen matalan jäisellä äänellä. »Me voimme siirtyä heti yhdessä Marokkoon ja minä voin vaikka laulaa teille.»

Hän viittasi Danielille kädellään ja vilkaisi sitten olkansa yli aivan kuin odottaen jotain.

Huone täyttyi punertavasta auringonlaskun valosta. Heidät ympäröi erämaa ja sen ääretön horisontti, kaskaiden siritys ja kamelien mörinä.

Sitten kuva kuitenkin jähmettyi ja ilmaan heijastui aivan kuin nuotion savusta muotoiltu teksti:

Haluatko siirtyä seuraavalle tasolle? Kaikki maksutavat käyvät!

Daniel riisui virtuaalilasit päästään ja hieroi ohimoitaan. Sitten hän päästi kätet laskeutumaan pöydälle. Niiden iho oli ryppyinen ja suonikas. Käsivoiteen teho oli yhtä pysyvä kuin itsenäisyyspäivän ilotulituksen. Välähdys ja sitten sammuksiin.

Nuorimies, Marlene oli sanonut. Daniel hymähti ja katsoi vielä kerran Elysiumin tarjousta, jonka olisi pitänyt vaikut-

taa hänen tapaiseensa manageriin mukavan kiihottavasti, kuten kaiken, mikä haiskahti rahalta.

Johtotiimimme on valinnut asiakkaanne Robert Randin virtuaalitodellisuusohjelma Elysium.comin nykyidolihdokkaaksi. Ohjelmamme historialliset virtuaalihenkilöt ja vanhat elokuvatähdet ovat tähän mennessä saavuttaneet valtisan suosion, ja siksi olemme avanneet ainutlaatuisen mahdollisuuden myös nykyisille, edelleen elossa oleville näyttelijöille, urheilijoille ja muusikoille. Kyseessä on interaktiivinen virtuaalitodellisuus, jossa fanit voivat olla suoraan tekemisissä ihailemiensa kuuluisuuksien kanssa.

Johan uhoaa, Daniel ajatteli.

Mainostekstiä loppuun lukematta hän kirjoitti:

– *Mikä tarkkaan ottaen on tarjouksenne?*

– *Satatuhatta ennakkona plus prosentit, tuli kuvaruudulle nopea vastaus.*

Myyntimies oli vaihtanut tyyliään.

– *Mitä asiakkaaltani edellytetään?*

– *Kaikki on hyvin yksinkertaista eikä vie paljon aikaa. Ensin taltioidaan henkilön fyysiset ominaisuudet*

– *3D-trajektorit, liikkeet, puhe, eleet, käyttäytymismannerit. Sitten valitaan parhaat otokset, lisätään neuroverkot, koneoppiminen... toisin sanoen tekoäly.*

Daniel piti Elysiumista. Marlene Dietrich vaikutti lähes aidolta. Musiikki, palmut, valo ja varjot olivat kuin edellisen vuosisadan aikaisissa filmeissä. Marlene Dietrich komeassa Ranskan muukalaislegioonan univormussaan ei kuitenkaan suunnannut verhottua katsettaan Gary Coope-

riin, vaan häneen, Danieliin. Saisinko minäkin siinä tilanteessa samanlaisen vaalean univormun, Daniel pohti.

Hän liikutti sormiaan näppäimistöllä.

– *Voiko se olla asiakkaalleni vaarallista tai kompromettoivaa?*

– *Nähdäksemme siinä ei ole mitään vaaraa. Sivusto on hyvin suosittu.*

Daniel kuvitteli Robertin Marlene Dietrichin tilalla. Vain palmut ja musiikki vaihtuisivat.

Marlenen veroista hänestä ei tule, hän ajatteli. Mutta ehkä joku garycooper perheenäideille ja -isille, kaikkien lorvailijoiden ja työttömien yhä kasvavalle armeijalle, jolla ei ole mitään tekemistä vapaa-aikanaan.

– *Lähetäkää minulle yksityiskohtainen tarjous. Harkitsemme projektianne*, Daniel kirjoitti ja sammutti Elysiumin chatin.

Minä tunnen, että kohta tapahtuu jotain kauheaa, koska mitään ei ole pitkään aikaan sattunut, Ester ajatteli. Hän uskoi historiallisiin lainalaisuuksiin ja todennäköisyyksiin. Olihan aina olemassa poikkeaman mahdollisuus, mutta se ei kumonnut yleispätevää tilastollista perustaa. Ester tiesi, että jokaisessa koulussa oli ammuttu tai myrkytetty joku tai pahoinpidelty jotakuta. Tai että tuntematon virus tai bakteeri oli aiheuttanut jonkun äkkikuoleman. Joskus asiasta puhuttiin, juttua paisuteltiin, toisinaan se vaiettiin kuoliaaksi. Lehdistö ei jaksanut innostua kaikista onnettomuuksista. Nekin oli tehtävä kiinnostaviksi ja myyntikelpoisiksi. Tai sitten

kauhistuttavat yksityiskohdat oli karsittava, tosiasiat neutralisoitava ja taustat jätettävä tutkimatta. Riippui tilanteesta.

Mikään koulu ei tarvinnut kielteistä huomiota. Ester osasi tunnistaa onnettomuuden hajun, lukea näennäisen mitättömät tunnusmerkit kuten lasten liikkumisnopeuden, jengiytyksen, ylimielisyyden, yksittäisten kiusattujen sisäänpäin kääntyneen katseen.

Hän ei erehtynyt tilanteen kärjistymisestä juuri koskaan. Koulun ilmapiiri muuttui jotenkin tunkkaiseksi, vaikka ilmastointi olisi toiminut. Vai hänen huolestunut aavistuksensako se lopulta täyttyi? Ei, minun ajatukseni tai pelkoni eivät hetkauta ketään, Ester päätteli. Kollektiivinen alitajunta, kiristynyt tai lientynyt jännitys vain kanavoitui häneen.

Ester olisi halunnut puhua asiasta. Hän oli väsynyt olemaan jatkuvasti varpaillaan ja pelkäämään, että tekisi tai sanoisi jotain väärin, rikkoisi poliittista korrektiutta.

Nytkin kadulla kävellessään hän kuuli puhelimensa hälyttävän – hän oli astunut vahingossa pyörätielle. Ja eikö häntä saman tien hipaissutkin ohi pyyhkäisevä sähköpotkulauta. Hieno juttu, että GPS varoitti vaarasta ennalta ja satelliitit valvoivat häntä tarkkaan. Kaikki seurasivat kaikkea ja kaikkia, mutta siitä huolimatta Esteristä tuntui, ettei hänellä ole kokonaiskuvaa mistään. Kenelläkään ei ollut enää aikaa eikä halua syventyä asioihin. Elettiin horisontaalitasolla. Kaikki yhteydenpito hoidettiin sähköisen median kautta, eikä koskaan voinut tietää, kuka toisessa päässä vastasi – oliko se lapsen äiti vai isä vai heidän edustajansa, turvamies tai kotiapulainen.

Puhelin kilahti uudestaan. Tuli sakkoilmoitus pyörätiellä kävelyn takia.

Ester huokaisi.

Vaikka opettajien ei sopinut enää edes huoata. Heidän piti olla innokkaan neutraaleja. He eivät tienneet enää mitään oppilaistaan tai näiden kotitaustasta, vaan saivat tietää vain sen, mikä oli kirjattu elektroniseen lomakkeeseen, jonka luonnehdinnat oli sepittänyt joku lapsen isistä tai äideistä tai heidän lastenhoitajansa, lehdistösihteerinsä tai lapsi itse. Joillakin lapsilla oli edelleen sekä isä että äiti – vanhanaikainen perinteinen perhe. Mutta oli myös sekä kahden isän, kahden äidin että yksinhuoltajien lapsia, joilla oli anonyymi DNA. Elämä oli tärkeää. Elämän mahdollisuus tässä maailmassa eikä missään muualla. Elämä oli joka suhteessa poikkeuksellinen mahdollisuus synnyttämisen tavasta riippumatta.

Ester poikkesi kapealle puistokäytävälle. Sen hiekkainen ja pölyävä päällyste oli sateen liottama eikä ollut sopiva ajoneuvoille, olipa niillä moottori tai ei; jalankulkijoille tie ei ollut vaarallinen, se kurasi vain kengät. Mutta kengänkiilloke maksoi vähemmän kuin sakot.

Ester veti syvään henkeä. Täällä tuoksui kukilta ja tomulta. Hän katsoi kukkivaa pensasta ja toivoi näkevänsä siinä onnen merkinä mehiläisen. Mutta pensaasta näkyi vain vihreään suojapukuun pukeutunut puistotyöntekijä, joka nosturinkorissa seisten pölytti kukkivaa pensasta isolla oranssilla harjalla.

Pääasia, että se kukkii, Ester ajatteli ja kiirehti askeleita. Kodin rauha odotti.

Ester avasi kotioiven vanhanmallisella avaimella ja astui sisään tyyliteltyyn antiikkimaailmaan.

Vanhan tavaran keskellä loisti uusi Madame Recamier -divaani, jolla saattoi levätä istuvassa asennossa. Se oli empiretyylinen uudistuote, paljon ergonomisempi kuin vanhat seslonkityyppiset sohvut. Jousien sijasta siinä oli kuituja, jotka mukailivat sentti sentiltä ruumiinpainoa. Siitä huolimatta siinä ei ollut mukava loikoa. Ester kääntyili sinne ja tänne. Madame Recamier reagoi heti hänen varhalsensa muotoihin, tuki selkärankaa ja jopa lapaluita. Ester tunsikin olonsa epämukavaksi. Kaikki oli liian pehmeää, vaikka elämä oli käsittämättömän jähmeää.

Ester suoristi hametta takamuksensa alla ja ajatteli äkkiä tahtomattaan suurta lämmintä kättä, joka osaisi silitää hellästi hänen ihoaan. Mutta sellaista hänelle ei ollut suotu, kaikkialla tyrkytettiin vain keinotekoisia välineitä, jotka eivät koskaan saavuttaneet samaa tehoa. Virtuaalinen peitto tarjosi kyllä aistimuksen syleilystä, mutta inhimillinen kosketus oli lukuisien lockdownien ja epidemioiden aikana päässyt katoamaan. Mikään ei ollut aitoa. Tuntui siltä kuin koko maailma eläisi korvike-elämää.

Esterin mies oli jo kauan sitten hankkinut hänelle sijaisen. Mutta Ester ei halunnut olla tekemisissä sijaismiesten kanssa. Koko ajan kehitettiin varmaankin yhä uusia viruksia, jotka levisivät vain ihmiskosketuksesta – jotta keinoelinten ja seksinukkien myynti kukoistaisi. Eikä tosiasiaa ollutkaan ketään, jota olisi voinut tavata. Ester oli käynyt salaa sokkotreffeillä ja seurustellut portaaleissa, mistä hän ei tietenkään kertonut työtovereilleen. Opettajien maailma suhtautui näet hyvin konservatiivisesti seksiin ja sen korvikkeiden vallankumoukseen.

Niinpä Ester istuikin uudella Madame Recamier -divaa-

nillaan ja painoi nappia, jotta se lämpiäisi hiukan enemmän hänen allaan. Hän katsoi antiikkitakkansa keinohalkoja, joilla olohuonetta ei koskaan saanut lämpimäksi. Hyllyiltä häntä katsoivat puhkiluetut paperikirjat historian suurista sankareista, hänen vanhoista hiljaisista ystävästään.

Nämä olivat eläneet ilman älypuhelimia, tietokoneita, liiketunnistimia, sosiaalista mediaa, deittisivustoja... Ester ei kuitenkaan tuntenut itseään etuoikeutetuksi heihin verrattuna. Hän olisi toivonut kaikkien nykyaikaisten mukavuuksiensa sijasta itselleen miesystävää, oikeaa kumppania, joka kuuntelisi häntä, ehkä jopa rakastaisi.

Ester antoi valon ja peilien himmetä. Hän luotti edelleen siihen, että jossain olivat tallella hänen lapsuutensa maailman estetiikka, moraali ja tavat.

Hän uskoi, että jonain päivänä vastaan tulee joku, joka tunnistaa hänet ja jakaa hänen unelmansa, toiveensa ja ajatuksensa.

Toivo väheni päivä päivältä, ja nykymaailma näytti lipuvan pienin huomaamattomin askelin etäämmäksi samaan tapaan kuin hänen näkemässään venäläisessä kansantanssiesityksessä, jossa hymyilevät huivipäiset tytöt liukuivat pitkänä rivistönä verhon taakse. Tarkemmin sanottuna liu'uttivat itsensä, mutta niin, ettei jalkojen liikkeitä huomannut. Oliko Esterkin vain liukunut vai heidän laillaan liu'uttanut itsensä? Vai peräti liukastunut?

Hän oli jäänyt näyttämöverhon taakse vanhojen kirjojen, elokuvien ja vinyyleiden maailmaan haluamatta poistua sieltä.

Koulu piti hänet järjestyksessä, historiantunnit olisivat voineet innostaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimin-

taan. Hän viihtyi kuitenkin paremmin antiikkikalusteidensa keskellä, vanhojen muotokuvamaalausten katseiden alla.

Hän ei tiennyt aivan tarkkaan, miten ja milloin se oli tapahtunut. Oliko kyseessä hänen tietoinen valintansa vai seurasiko hän vain niitä arvoja, joita historian runsaus tarjosi? Kun suuren pandemian aikana ei ollut mahdollista osallistua normaaliin sosiaaliseen elämään, pystyi kuitenkin tekemään jotain internetin välityksellä – valitsemaan aikakauden, jota käydä penkomassa tosielämän sijasta.

Hän oli paneutunut niin syvälle aristokratian henkiseen elämään ja sen mutkikkaisiin etikettisääntöihin ja sitä seuranneen porvarillisen maailman individualismiin, ettei ollut matkallaan päässyt vielä massayhteiskuntaan asti.

Hän oli vasta pitkän ajan kuluttua tajunnut, ettei noilla edellisillä sukupolvilla ollutkaan perillisiä.

Hän oli vanhanaikaisessa hienostuneisuudessaan yksin.

Tom odotti, kunnes turvamies avasi oven. Hän ei saanut astua yksin ainuttakaan askelta, ei painaa mitään nappia eikä edes avata autonovea toisin kuin monet luokkatoverinsa. Hän oli kuitenkin ylpeä isästään, jonka saattoi nähdä mainoksissa, talojen seinille projisoituna, televisiosarjoissa, elokuvissa, puhelimessa. Joka paikassa.

Tom oli hyvillään, että hänellä oli isän nenä ja tukanväri, ja profiilissa he olivat hyvin samannäköisiä, jos Tom työnsi leukansa eteenpäin ja kampasi hiukset otsalta suoraan taakse. Hänen tukkansa oli kuitenkin itsepäinen. Kampasipa sitä miten hyvänsä, se nousi heti pystyyn ja harotti joka

suuntaan. Tom oli kerran kaatanut isän kylpyhuoneessa päähänsä kaikenlaisia tököttejä, mutta hiukset pysyivät edelleen pystyssä ja muuttuivat vain kivikoviksi.

Kaikki tulee vuosien mittaan, isä oli sanonut. Tukka alkaa painua päätä myöten, jos niin haluat. Isä oli jopa tukistanut Tomia. Tom piti siitä, että isä tukisti tai ylipäänsä kosketti häntä. Aikaisemmin hän sai useammin tuntea isän kosketuksen. Nyt isompana häntä ei kosketannut enää kukaan, koska ruumiillinen kosketus vieraiden kesken ei ollut sopivaa. Sitä pidettiin tunkeiluna tai seksuaalisena ahdisteluna. Tomilla ei kuitenkaan ollut asiasta tarkkaa käsitystä, vain teoreettisia tietoja.

Auton ikkunasta vilahti ohi leveä ulkomainos: isän kasvot televisiosarjasta.

Robert Rand, kuuluisa mies, suosittu näyttelijä, reilu kundi, chillaja, kova jäbä... oli muilla tapana sanoa. Oliko isä joskus ollut yhtä pieni ja merkityksetön kuin Tom? Ilmeisesti ei koskaan. Tom olisi halunnut tavata isänsä tämän nuoruudessa. Silloin he olisivat ehkä ymmärtäneet toisiaan ja tulleet paremmin toimeen. Nyt isällä ei ollut aikaa Tomille. Nyt hän oli välttämätön monille muille, ja Tomin oli vain hyväksyttävä se tosiasia. Tomin isä kuului kansalle, mutta kenelle sitten kuului Tom? Isä oli kuitenkin toivonut häntä. Ilmeisesti joskus, mutta toivoiko vieläkin? Isä saattaa olla pettynyt sinuun, inisi Tomin korvaan epäilyksen hyttynen. Pettynyt, koska sinä et ole vahva, fiksu, itsevarma, jatkoi näkymätön hyönteinen. Älä ruikuta, toimi, mammanpoika! Tom tiesi kuitenkin, ettei hän voinut olla mammanpoika, sillä hänellä ei ollut enää mammaa. Ruikuttaja, hyttynen nälvi. Tom olisi halunnut suihkuttaa hyönteismyrkkyä korvaansa,

mutta hän tiesi, että näkymättömiä hyttysiä on mahdoton tappaa.

Hän katsoi pahantuulisesti turvamiestään, joka ei ehkä ollutkaan ihminen, vaan oli astunut ulos Blue Warriors -tietokonepelistä. Se tyyppi, joka aina kuoli laukaustenvaihdossa.

Auto lähestyi kotitaloa. Talon edessä seisoivat pariskunta ja ihmetteli heidän asumustaan. He vilkuilivat uteliaasti myös ohiajavaa autoa. »Taas turisteja», turvamies tuhahti ja avasi kaukosäätimellä autotallin oven. Tummennettu autonikkuna esti näkemästä sisään. Tom näki kaiken, mutta häntä ei nähty.

Viime aikoina heidän talonsa edustalla oli pyörinyt paljon väkeä. Isä oli vihainen, että Star Mapsin avulla pystyi selvittämään heidän osoitteensa. »Voisivat mieluummin mennä maleksimaan Marilyn Monroen talon ympärille, tai Albert Einsteinin tai jonkun muun jo haudassa lepäävän, ja jättää elävät rauhaan», isä oli sanonut. Einsteinin ja suhteellisuusteorian Tom tiesi, hän oli lukenut siitä tieteen minihistoriasta. Teoria on virheellinen, mutta kaikki on kuitenkin suhteellista, joku webbikommentaattori väitti. Mutta kuka se Marilyn Monroe oikein oli?

Autotallin ovi sulkeutui heidän perässään hiljaa suhisten. Nyt täytyi taas odottaa, kunnes turvamies painaa nappia ja avaa oven.

Tom astui autotallin ovesta asuintiloihin ja ymmärsi heti, ettei isä ollut kotona. Vain tavalliset turvavalot olivat päällä.

Tom nousi portaat yläkertaan ja pani virtuaalilasit päähän. Hän kirjoittautui sisään kotigalaksiin ja naputteli Elysium-portaalin hakusarakkeeseen Marilyn Monroen nimen.

Onpa tosiaan upea mimmi, Tom ajatteli katsoessaan Niagaran putouksen edessä poseeraavaa Marilyn Monroeta. Kampaus oli hieno ja leninki vartalonmyötäinen. Putous pauhasi ja vesi hänen takanaan vaahtosi melkein pelottavasti.

»Hei», Marilyn sanoi hymyillen ystävällisesti. »Eikö olekin jännää olla näin lähellä tuollaista luonnonvoimaa.» Hän suipisti suutaan ja puhalsi tuulta matkien: »Uuuuuu!» Sitten hän värisytti olkapäitään ja peitti kädellä povensa.

Hänellä on varmasti kylmä noin ohuessa mekossa, Tom ajatteli ja kysyi: »Eikö siinä ole kylmä seistä?»

»On toki, mutta kuvauspaikalla me emme mieli kylmyyttä vaan sitä, miltä se filmillä näyttää. Mitä sinä arvelet?» Hän käänsi ujontuntuisesti päätään ja hymyili surullisesti.

Näyttää siltä, ettei hänellä ole edes alusvaatteita päälleen, Tom ajatteli ja sanoi: »Tuo on hieno mekko, mutta se ei taida suojata sateelta ja tuulelta.»

Marilyn katsoi nyt itsekkin leninkiään ja liikkui vartaloaan aivan kuin se olisi kumia. »Se ommeltiin minulle suoraan päälle, että muodot tulisivat hyvin esiin. Itse asiassa minä palelin enemmän Koreassa, jossa esiinnyin sotilaille isolla aukiolla», Marilyn uskoutui. »He olivat mantteleissa, mutta minä avokaulaisessa leningissä... koska minulle sanottiin, että sellaisena he haluavat minut nähdä. Minä olin heille sellainen pin-up girl, kai ymmärrät? He ripustivat kasarmituvassa kuvani seinälle punkkansa viereen. Poikarukat, heitä oli niin paljon, mutta he olivat yhtä yksinäisiä kuin minäkin olin ollut lastenkodeissa ja kasvatustuvien luona.» Marilyn painoi päänsä. »Vieraasta sängystä toiseen. Lapsijoukon keskellä ja aina yksin.» Marilynin mieliala muuttui

äkkiä, ja hän hymyili iloisesti paljastaen kauniit valkeat hampaansa. »Haluaisitko sinä nähdä minut *Bussipysäkin* mekossa – useimmat haluavat. Meidän täytyy vain odottaa seuraavaa metrojunaa, että hameeni nousisi ilmapirrassa...»

»Minä en ole useimmat», Tom teki tiettäväksi.

»Hienoa», Marilyn vastasi miltei lapsellisen iloisena, »Joe DiMaggiokaan ei pitänyt siitä, ja se särki meidän avioliittomme.» Hän katsoi Tomia veikeästi. »Mistä elokuvasta minä jäin mieleesi?»

»En ole nähnyt ainuttakaan», Tom vastasi hieman hämillään ja ajatteli, olisiko pitänyt valehdella.

»Miten sinä sitten minut löysit... mainoskuvistako?» Marilyn kysyi uteliaana.

»Isä mainitsi sinut.» Se kuulostaa kyllä tyhmältä, Tom ajatteli, mutta Marilynia se tuntui miellyttävän. Hänen silmänsä alkoivat säteillä.

»Hieno juttu, että sinulla on isä, joka neuvoo. Minulla ei ole ollut koskaan isää eikä oikeaa lapsuudenkotiä...»

Marilyn näytti taas surulliselta ja sormeili hameenhelmaa. »Äitikin sairastui...»

»Minunkin äitini sairastui ja kuoli», Tom sanoi.

»Mihin?»

»Isä uskoo, että keinovirukseen, koska mikään lääke ei tehonnut siihen.»

Marilynin silmät kostuivat. Mutta hän ravistautui nopeasti irti siitä mielialasta ja kysyi innokkaasti:

»Haluaisitko sinä minut itsellesi äidiksi?»

Tom hämmentyi vähän eikä tiennyt, mitä vastata.

»...oikeaksi äidiksi», Marilyn lisäsi vilpittömästi, »minä halusin kovasti lasta, mutta he kaikki kuolivat ennen

yhdeksättä kuukautta, ennen kuin ehtivät syntyä. He eivät kai halunneet syntyä... tai halunneet tulla luokseni...» Hän piti pienen tauon ja ojensi kätensä Tomia kohti. »Sinä olet varmaankin minun nuorin vieraani. Haluaisitko tulla luokseni toisenkin kerran?» Hän katsoi Tomia melkein anovasti. »Kukaan ei oikeasti tahtonut, että minusta tulisi äiti... Ei Joe, ei Arthur, Jack eikä Bobby, eivät edes aivan lopussa...» Hän nielaisi ja painoi katseensa alas.

Tom ei halunnut tuottaa murhetta noin kauniille ja yksinäiselle olennolle, vaan nyökkäsi.

»Sinä voit tulla aina luokseni, kun tunnet olevasi yksin», Marilyn jatkoi innokkaasti, »minä tiedän, miten paha on olla ilman äitiä... minun äitini oli sairaalassa... mielisairaalassa... mutta kun hän pääsi ulos, hän tuli aina katsomaan minua, ja sitten hän vei minut aina elokuvaan!» Nyt Marilynin kasvoilla sädehti uusi valoisa hymy.

»Minunkin isäni vei minua aikaisemmin...»

»Siinä näet», Marilyn ilahtui, »meillä on paljon yhteistä...»

Kosken vesihöyrystä muodostui hänen platinanvaaleiden kiharoidensa ylle teksti: *Lataa uusi maksu!*

»Minun täytyy nyt lopettaa», Tom lausui ja odotti, kunnes kuva ruudulla jähmettyi. Kaunis tyttö sulki silmänsä ja jäi liikkumattomaksi, aivan kuin hän olisi kuollut.

Tom vaipui ajatuksiinsa. Hän olisi halunnut että äidin askeleet kuuluisivat jälleen portaissa tai että hänellä olisi veli tai sisko, jota koskettaa ja jonka kanssa puhua. Äidistä oli jäljellä vain muistikuvat ja valokuvat, joita muut ihmiset olivat ottaneet – kuvaajat, toimittajat ja tietenkin isä. Mutta isä ei halunnut juuri koskaan puhua äidin kuolemasta. Hän

on joutunut käymään sen takia läpi kaikenlaisia tunteita, Tom arveli. Hän vain torjuu koko aiheen.

Daniel oli tympääntynyt harhailuun. Joka kerran uusi paikka, tällä kertaa asematunneli. Hän oli vaihtanut vaatteet, pannut jalkaan uudet kengät, muuttanut kävelytyyliään. Hän ei halunnut, että kukaan tuntisi hänet, kun hän oli Huntin seurassa.

Tuollaiset tapaamiset muistuttivat vanhaa vakoilufilmiä. Kameroita, mikrofoneja, satelliittijärjestelmiä ja mikroaaltoja oli vielä mahdollista pettää. Ihan kaikkialla ei vielä ollut kasvojentunnistuskameroita, jotka pystyivät tunnistamaan henkilön kallonmuodoista jopa naamion alta.

Aseman suuntaan löntystämisen sijasta Daniel olisi halunnut mennä illalla tanssimaan. Mutta kenen kanssa? Kaikki olivat uppoutuneet joko virtuaalimaailmaan tai tietokoneisiin, puhelimiin, kotiteattereihin – kätkeytyneet mihin hyvänsä keinotekoisien elämän muotoon. Voisihan hän entiseen tapaan hakea inhimillistä kanssakäymistä, mutta mistä, kun kaikki muut hääräilivät elektronisessa seurusteluympäristössä? Miten kauan voi lampsia kadulla ja odottaa että joku tulee vastaan? Yhtä hyvin voisi vain katsella millaista katunäkymää tahansa satelliittikartalta. Ja deittisivustolla oli helpompi kohdata joku kuin ihmis seurassa. Deittisivustoilla taas luuhasivat aina samat tyytit, jotka kirjoittivat itsestään kaavan mukaisia värittämiä luonnehdintoja.

Olen 40-vuotias (lisää 20); ÄÖ 120 (vähennä 70).

Pidän luonnosta... Anteeksi, millaisesta luonnosta, missä paikassa? Daniel katseli parempia aikoja nähneitä talokolosseja. Missähän päin on vielä koskematonta, saastuttamatonta luontoa? Sen löytämiseksi oli matkustettava Borneon saarelle, jos ei pelännyt joutua ihmissyöjien makupalaksi. Ja yksisuuntainenkin lentolippu sinne oli kallis.

Pidän kulttuurista. Millaisesta kulttuurista? Jo sanaakin oli menettänyt semanttisen merkityksensä Danielille. Alimmat lajityypit olivat päässeet valta-asemaan, eikä korkeakulttuurista ollut jäljellä enää häivääkään. Voi katsoa ruumiinkulttuuritapahtumaa älypuhelimesta tai ottaa taiteellisen tatuoinnin pakaraan. Juuri pakaraan, koska sitä ei näe joka päivä eikä huomaa ihoryppyjä ja lihaksen veltostumista. Mutta voihan aikaa mitata monella tapaa, tarkemmin sanoen ajan kulkua. Vaikka vain katsomalla, kuinka ruusunkukka omalla rinnalla lakastuu tai keihään- ja miekan kuvat alkavat rypistyä veltostuvan takapuolen iholla.

Daniel irvisti katkerasti sitä ajatellessaan ja kiirehti askeliaan.

Tunnelin puolivälissä seinän vieressä seiso i isokokoinen mies. Daniel astui hänen vierelleen, ja mies ojensi hänelle vaieten tietokonetabletin.

HYVÄKSY ELYSIUMIN TARJOUS, siinä luki isoin sinisin kirjaimin.

Kuka kontrolloi Elysiumia, joku hallituksestako? Daniel kirjoitti vuorostaan tabletille.

Koodinimeä Hunt käyttävä mies ei vastannut. Hänellä oli tänään päässä vanhanaikainen lätsä, ja viikset oli ajeltu

hiukan vinoon. Ne pysyivät liikkumattomina kuten suu ja sormetkin.

Tietääkö hän eikä halua paljastaa sitä minulle vai ei vain tiedä, Daniel mietti.

Daniel kirjoitti tabletille:

Emme kai Elysiumia kontrolloi me?

Tiedot puuttuvat, Hunt kirjoitti vastaukseksi. *Se saitti on hyvä. Kannattaa tukea!*

Daniel nyökkäsi. Mitä muutakaan hän olisi voinut! Virtuaalimaailma oli voittanut.

Nyt ajatus oli vain myytävä asiakkaalle.

Daniel päätti käyttää puheääntä, vaikka suurin osa kommunikaatiosta tapahtuikin kirjallisessa muodossa, jotta viesti olisi heti luettavissa eikä sitä tarvitsisi enää purkaa. Ihmisäänellä oli kuitenkin ainutlaatuisia ominaisuuksia. Se toimi vakuuttavammin, vaikka puhelimet, skype, viberit ja messengerrit olivatkin jo aika lailla poissa muodista. Hän ei tiennyt, millaista kommunikaatio olisi lähitulevaisuudessa. Joka tapauksessa ääntä ja kuvaa koetettiin nykyään tuoda takaisin markkinoille. Oli ymmärretty, että on syytä mitata ja tallentaa myös inhimillisiä tunteita, varmistua informaation oikeellisuudesta. Aikaisemmin valheenpaljastinta käytettiin lähinnä oikeudessa. Nyt se oli osa jokapäiväistä kommunikointia. Oli valehdeltava paljon paremmin kuin ennen.

Daniel napautti tablettitietokoneensa ikonia ja kuuli lopulta Robertin hiukan ironisen bassoäänien: »Täällä ollaan...»

Daniel yskäisi. »Haluaisin puhua yhdestä projektista. Elysium tarjoaa kiinnostavaa virtuaaliprojektia, jolla tienaa hyvin.»

Kenet idoleistasi haluaisit tavata – ja mihin hintaan?

Viihdesivusto Elysium.com on portti unelmien toteutumiseen: tekoälyn käyttämä arkistomateriaali mahdollistaa kohtaamisen vaikkapa oman lempinäyttelijän kanssa. Pian Marlene Dietrich, J. F. Kennedy ja Marilyn Monroe eivät kuitenkaan riitä, vaan virtuaaliparatiisin omistaja haluaa mukaan eläviä kuuluisuuksia. Filmitähti Robert Randille luvataan helppoa rahaa, eikä hankkeen pitäisi vaikuttaa hänen kiireiseen elämäänsä mitenkään. Mutta kun Robertin yksinäinen poika Tom pääsee kohtaamaan isänsä virtuaalisesti, hän huomaa ettei isä tunnukaan aidolta – eikä pian tunnu siltä elävänäkään.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-48979-6